

દ્વિતીય વર્ષ બી.એ.

૨૦૦૭-૦૮

અર્થશાસ્ત્ર-પેપર-૧

(નાણું, બેંકિંગ અને જાહેર અર્થવિધાન)

- એકમ- ૧ પાયાના ખ્યાલો:
નાણું-નાણાંનો અર્થ અને; કાર્યો, નાણુંરોકડ અસ્કયામત તરીકે, ગ્રામીણ નિયમ, આધુનિક અર્થતંત્રમાં નાણાની ભૂમિકા. નાણાં ધોરણ, ચલણ બહાર પાડવા માટેની કાગદી નાણાં પદ્ધતિ.
- એકમ- ૨ નાણાંનું મૂલ્ય અને ફૂગાવો
ભાવ સૂચકાંક-અર્થ, પ્રકારો, રચના પદ્ધતિ, ઉપયાગીતા અને મર્યાદાઓ.
નાણાં પરિમાણનો સિદ્ધાંત-ફિશર સમીકરણ, રાકડપૂરાંત અભિગમ, કેઈન્સનો અભિગમ. ફૂગાવો-વ્યાખ્યા, પ્રકારો, કારણો, અસરો, ફૂગાવા નિયંત્રણ, ફૂગાવો અને બેરોજગારી વચ્ચેનો વિકલ્પ વિનિમય (ફિલિપ્સ રેખા મંદિયુક્ત ફૂગાવાનો અર્થ.
- એકમ- ૩ વ્યાપારી બેંકિંગ
વ્યાપારી બેંકનો અર્થ, કાર્યો, શાસર્જનની પ્રક્રિયા-હેતુ અને મર્યાદાઓ, ભારતમાં બેંકિંગ ક્ષેત્રમાં તાજેતરમાં થયેલ સુધારાઓ (ફક્ત સમજૂતી આપવી)
- એકમ- ૪ મધ્યસ્થ બેંકિંગ
મધ્યસ્થ બેંકના કાર્યો- શાખાનિયમનની પરિમાણાત્મક અને ગુણાત્મક પદ્ધતિ- બેંકદર, ખુલ્લા બજારની નીતિ, પરિવર્તનશીલ અનામત પ્રમાણ અને ગુણાત્મક પગલા- રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાના કાર્યો અને ભૂમિકા, નાણાકીય નીતિના ઉદ્દેશો અને મર્યાદાઓ (નાણાકીય નીતિના હેતુઓમાં ફક્ત ભાવસ્થિરતા, આર્થિક વિકાસ અને પૂર્ણ રોજગારીના હેતુને આવરી લેવા)

- એકમ- ૫ જાહેર અર્થવિધાનનું સ્વરુપ અને કાર્યક્ષેત્ર
જાહેર અર્થવિધાનનો અર્થ, કાર્યક્ષેત્ર, જાહેર અને ખાનગી અર્થવિધાન વચ્ચેનો ભેદ, જાહેર વસ્તુ અને ખાનગી વસ્તુ
- એકમ- ૬ જાહેર ખર્ચ
જાહેર ખર્ચનો અર્થ, વર્ગીકરણ, ઉદ્દેશો, સિધ્ધાતો, જાહેર ખર્ચની અસરો, જાહેર ખર્ચમાં વૃદ્ધિના કારણો
- એકમ-૭ કરવેરા
જાહેર આવકના સ્ત્રોત- કરવેરા, અર્થ, વર્ગીકરણ(ફક્ત પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ કરની સમજૂતી આપવી) સારા(ઉત્તમ) કરવેરાના લક્ષણો, કરાઘાત અને કરસંપાત, કરની અસરો, સારી કરપદ્ધતિના લક્ષણો
- એકમ- ૮ જાહેર ઋણ અને વિતિય વ્યવસ્થા
જાહેર ઋણ અને વિતિય વ્યવસ્થા, જાહેર ઋણ પ્રાપ્તિના સ્ત્રોત, જાહેર ઋણની અસર, જાહેર ઋણનો બોજ(ફક્ત બુકનાન અને લર્નરના મંતવ્યોની સંક્ષિપ્તમાં ચર્ચા કરવી જાહેર અંદાજપત્ર (માત્ર ખ્યાલ સમજાવવો)

દ્વિતીય વર્ષ બી.એ.

૨૦૦૭-૦૮

અર્થશાસ્ત્ર-પેપર-૨

(ભારતીય અર્થતંત્ર)

- એકમ- ૧ માનવ સંસાધન વિકાસ
માનવમૂડીનો ખ્યાલ અને તેની અગત્યતા, આર્થિક વિકાસ અને માનવમૂડી, ભારતમાં માનવ વિકાસ આંકના વલણો, ભારતમાં માનવ વિકાસ આંકના ઘટકો
- એકમ-૨ નાંણુ અને વિત્ત (નાણા પ્રબંધ)
નાણાં અને વિત્તિય પધ્ધતિ, નાણા બજાર અને મૂડી બજાર (ફક્ત અર્થ અને લક્ષણો), નાણા સંસ્યાઓના પરિચય (સંક્ષિપ્ત), નાણાંનીતિ અને તેની કાર્યદક્ષતા, ભારતીય રાજકોષીય નીતિ અને તેના મહત્વના મુદ્દાઓ, સમવાયી નાણાતંત્ર અને છેલ્લામાં છેલ્લા નાણાંપંચની ભલામણો, કરમાલખું (ભારતીય કરમાળખાની લાક્ષણિકતાઓ અને મર્યાદાઓ), આંતરિક ઋણની સમસ્યાઓ- તેનું કદ અને તેના સૂચાતાર્થો.
- એકમ- ૩ બાહ્ય વિભાગ
વિદેશ વ્યાપારની ભૂમિકા, આયાત નિકાસના વલણો, ભારતમાં વિદેશ વ્યાપારનું બંધારણ અને દિશા (૧૯૯૧ પછીની સ્થિતિની જ ચર્ચા કરવી), લેણદેણની તુલાની કટોકટી અને નવી વ્યાપાર નીતિ- વિદેશી મૂડી, વિદેશી પ્રત્યક્ષ મૂડી રાકાણ, બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ
- એકમ- ૪ નવા આર્થિક સુધારાઓ
નવા આર્થિક સુધારાઓ- ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ, અને વૈશ્વીકરણ, આર્થિક સુધારાઓની તાર્કિક આધાર, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વીકરણમાં પ્રગતીનું મૂલ્યાંકન

એકમ- ૫ મહત્વના ચિંતા પ્રેરક ક્ષેત્રો
ગરીબાઈ, અસમાનતા (આવકની અસમાનતા કાઢી નાખવી),
બેરોજગારી (દરેકના કારણો અને ઉપાયોની ચર્ચા કરવી)

એકમ- ૬ ગુજરાતના અર્થતંત્રની સંક્ષિપ્ત રુપરેખા - કેટલીક આર્થિક સમસ્યાઓ
કૃષિ- (ગુજરાતમાં પાક તરાહ, જમીન વપરાશ તરાહ, ઉત્પાદન
તરાહ, રાજ્યની ગૃહ પેદાશમાં કૃષિક્ષેત્રના ફાળાની સંક્ષિપ્ત ચર્ચા
કરવી)

ઉદ્યોગ- (ગુજરાતમાં ઔદ્યોગીક ઉત્પાદનના વલણો, રોજગારીના
વલણો,

ઔદ્યોગિક માંદગીનો પ્રશ્ન, મૂડીરોકાણમાં ઘટાડાની
સમસ્યાની સંક્ષિપ્તમાં
ચર્ચા કરવી)

કેળવણી- (સાક્ષરતા પ્રમાણ, પુરુષ:સ્ત્રી સાક્ષરતા પ્રમાણ, શાળા છોડી
જવાનું

પ્રમાણ)

આરોગ્ય- (બાળ મૃત્યુ દર, સરેરાશ આયુષ્યના વલણો)

દ્વિતીય વર્ષ બી.એ.

૨૦૦૭-૦૮

અર્થશાસ્ત્ર-પેપર-૩

આર્થિક વિચારોનો ઇતિહાસ

એકમ- ૧ આરંભકાળ

વ્યાપારવાદ- અર્થ, મુખ્ય લક્ષણો, ઘડનાર પબિળો, થોમસમન, નિસર્ગવાદ- પાકૃતિક વ્યવસ્થા, કૃષિનું પ્રાધાન્ય, શુદ્ધ ઉત્પાદનનો ખ્યાલ, સામાજિક વર્ગો, ટેબલો ઇકાનામિક, કરાધાન, તુરગોટ.

એકમ- ૨ પ્રશિષ્ટ સમયખંડ

એડમસ્મિથ- વ્યાપારવાદના ટીકાકાર તરીકે શ્રમ વિભાજનનું મહત્વ અને ફાયદાઓ, મૂલ્યનો ખ્યાલ (વપરાશમૂલ્ય અને વિનિમયમૂલ્ય) સ્વૈર વિહાર, આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર અંગેના વિચારો, કરવેરા અંગેના વિચારો

ડેવિડ રેકાર્ડો- શ્રમમૂલ્યનો ખ્યાલ અને ભાડાના સિદ્ધાંત, વહેંચણી, આર્થિક વિકાસ અને આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર અંગેના વિચારો.

થોમસ રોબર્ટ માલ્થસ- વસ્તીનો સિદ્ધાંત, અતિવિપુલતાઓ સિદ્ધાંત

જર્મન નવમતવાદીઓ અને સમાજવાદીઓ- (ફ્રેડરિક લિસ્ટ) કાર્લ માર્ક્સ- સમાજ પરિવર્તનનું ગતિશાસ્ત્ર, અધિશેષમૂલ્યનો સિદ્ધાંત, નફા અને મૂદીવાદની કટોકટી અંગેના વિચારો

જેંબી. સે - બજારનો નિયમ અને મૂલ્યઅર્ગેનું વિશ્લેષણ

જે.એસ. મીલ- મૂલ્યનો સિદ્ધાંત, મૂલ્ય અને કિંમતનો તફાવત, આંતર રા. વ્યાપારનો સિદ્ધાંત, બીન કમાયેલ આવકનો ખ્યાલ.

એકમ- ૩

સીમાતવાદી પુરસ્કૃતાઓ- કુર્નોટ (દ્રી ઈજારાનો ખ્યાલ), થ્યુનેન, ગોસેન
સીમાતવાદી ક્રાંતી- જેવન્સ (ઉપયોગીતા વાદ, મૂલ્ય અને વહેંચણી, અંકશાસ્ત્રનો
ઉપયોગ)

વોલરાસ- ગણિત દ્વારા સામાન્ય સમતુલાની સમજૂતી, વિશુદ્ધ અર્થશાસ્ત્રનો ખ્યાલ,
સીમાત તૃપ્તિગુણ અને મૂલ્ય અર્ગેની સમજૂતી

મેન્જર, બોમબાર્વાક (મૂલ્ય નિર્ધારણ અને સીમાત, વ્યાજદર અને મૂડી નિર્માણમાં
સમય તત્વ અર્ગેની સમજૂતી), નટ વિક્સેલ (વ્યાજદર અને વસ્તી અંગેના વિચારો)

આલ્ફ્રેડ માર્શલ- એક મહાન સંયોજક તરીકે, કિંમત નિધારણમાં સમય તત્વ, આર્થિક
રીતિઓ, ગ્રાહકનો અધિક સંતોષ, સાપેક્ષતાઓ, મુખ્ય અને પુરક ખર્ચ, પ્રતિનિધિ
પેઢીનો ખ્યાલ, કરકસર (આંતરીક અને બાહ્ય), ભાડા જેવી આવક, ઉત્પાદનના
સાધન તરીકે સંગઠન, નફાનુ સ્વરૂપ

એકમ- ૪ કેઈન્સ

કેઈન્સ- મંદીની ઐતિહાસીક પૃષ્ઠ ભૂમિકા, કેઈન્સના અર્થશાસ્ત્રનો ઐતિહાસીક
પરિપ્રેક્ષ્ય.

એકમ- ૫ ભારતીય આર્થિક વિચારો

પારંભકાળના આર્થિક વિચારો- કૌટિલ્ય, વેલ્લુઅર